

LEVÉLTURMIX

Medico Imre (Budapest): Rogán Szabadi-üggyel kapcsolatban azt zta, hogy képviselőtársa előzetes atását fenn kell tartani mindá-ig esetleges ártatlansága be nem sodik. Miután többen kifogásol-ly kijelentésével szembekerül az-ág vélelmének alapelveivel, kö-sszul fogalmazott, véletlen első-an szó. A Magyar Értelmező Ké-308. oldalán, az „elszól” címszó-lábbi olvasható: véletlenül szót ejt-ól, amiről hallgatnia kellett volna. t volna okosabb dolog hallgatni?

Péter (Budapest): Július 27-i szá-1 foglalkoztak a politikusok inter-egjelenésével, a webes kampány-olitikusok oldalai az interneten – amelyből megtudhatjuk, hogy „a vezető politikusai közül eddig csak Viktornak, Rogán Antalnak és Surlónak van saját oldala”. Az infor-nem egészen pontos, mivel Orbán-ak nincs saját honlapja, ugyanis az-ú domain tulajdonosa nem Orbán-még csak nem is a Fidesz, hanem-sterelnöki Hivatal. Ez persze nem-abból a sorból, amelyben az-názs építésének álcázott kampányt-: a saját pénzünkön. Érdekes lesz,-ánnak el kell hagynia a Miniszter-Hivatalt, és az új apparátus valami-nyaggal tölti fel a tulajdonában lé-w.orban.hu oldalt, ami ellen Obán-nem sokat tehet majd.

Zsigmond Pál (Budapest): Törté-nt rövid szakmai megjegyzést sze-fűzni Orbán Viktor miniszterelnök-uszus 20-i beszédének egyik kité-: „Eddig úgy volt, hogy a történe-rmálta jellemünket, most úgy lesz,-jelleminnk formálja történelmiün-

Közel két éve jelent meg Millennium in Central Europe: A History of Hungary (Budapest, Atlantisz, 1999) című könyvem, melynek cseh kiadásáról most E. Fehér Pál közöl kritikát (*Prágai kiadó magyar történelme*, augusztus 6.).

A prágai Lidové Noviny által elköve-tett szakmai vétségekről adott beszám-olója csak megerősítette a magyar ki-adó és a szerző azon gyanúját, melyet a cseh kiadó magatartása a szerződés alá-írása óta táplált. Az írott megállapodást és az íratlan, de a nemzetközi kiadói etika fundamentumához tartozó szabá-lyokat megszegve nemcsak a megjele-nés előtt mulasztotta el az Atlantisz rendelkezésére bocsátani a fordított szöveget, de máig sem küldött tisztelet-példányokat; a cseh kiadás megjelené-séről a szerző úgy értesült, hogy a Col-legium Budapestben vendégeskedő Richard Prazák brnói professzor felke-reste és megmutatta neki a kötetet – meghökkenve azon, hogy a szerzőnek ezen az úton kell értesülnie arról az egyébként igen örvendetes fejlemény-ről, hogy Prazákokat felkérték egy utolsó megírására.

Mindennek ismeretében talán már érthetőbb, „hogy a szerző miért az At-lantiszt halmozza el köszönettel, és mi-ért nem ejt egy szót sem a Lidové Novinyról”. E. Fehér Pál írását viszont éppen olyan kifogásolhatónak találom a kritika iránt támasztott szakmai és etikai követelményeket illetően,

Magasztos etikai követelményekről ok-tatna ki Kontler László, mert szerinte úgy kellett volna történelemkönyvének cseh kiadását recenzálnom, hogy ösz-szevetem a budapesti könyvesboltok-ban hozzáférhető eredetivel. Csak-hogy: a cseh kiadás (amelyet már lá-tott – mint írta – tehát ő is tud erről a

amennyire a cseh kiadó eljárását a ma-ga területén.

Esetünkben egy idegen nyelven megjelent hazai szellemi alkotás hazai recenzense az idegen nyelvű szövegnek egy másik idegen nyelvre átültetett vál-tozatából magyarra fordítva igyekszik megítélni annak (és egyáltalán nem csak a cseh fordításnak) az érdemeit – miközben sajnálkozik: „nem lehet tud-ni, hogy mikor tévedett a szerző és mi-kor a fordító”. Pedig tudhatná, ha bele-pillantana a budapesti könyvesboltok-ban hozzáférhető eredetibe. Ezzel a for-dításokról készülő recenzió alapszabá-lyát – az eredetivel való összevetés kö-vetelményét – veszi semmibe. Így né-miképp lekezelő az a kurta megállapí-tás, hogy „ez a mű az esetek többségé-ben korrekt előadása a magyar historiá-nak”. Érdemi bírálat híján üresen kon-ganak az elismerés szavai, az E. Fehér által gyakorolt kritika viszont kabátlo-pási ügybe keveri a szerzőt és budape-s-ti kiadóját.

Bárdossy berlini követté való „kine-vezése” ugyanis az E. Fehér írásában felsorolt lapszusok közül az egyetlen, amelyet a szerző (szégyenszemre) kénytelen magára vállalni. A többi esetben el kell utasítanom a bűnrészes-seget.

Az angol szövegben nem szerepel „Hungarian Workers’ Party” 1948 előtt (hacsak nem az 1878-as alapítású); s bár Ferdinand Vix alezredest valóban

kát közöltetem volna művéről. Erről szó sincsen: én beszámoltam egy cse-hül megjelent, Magyarország történel-méről szóló kötet sete-sutaságairól. Amelyek árnyékok vethetnek arra a „valóban pozitív tényre” – írtam –, hogy a Lidové Noviny különben rangos országgtörténelem-sorozatában a ma-

„general” gyanánt említem, itt az an-golszász szakirodalom azon hagyomá-nyát követem, mely minden főtisztet így aposztrofál, még ha az illető csak „colonel” is.

E. Fehér jóindulatúan „valószínűsít-hetően fordítói bakinak” minősíti, hogy a kisgazda választási plakátot a cseh kiadásban a kommunistáknak tu-lajdonítják – helyesen teszi, a budape-s-ti kiadásban ez a plakát nem is szere-pel. Láttam-e valaha Szabó Zoltán Cif-ra nyomorúságát? Láttam, de arról fog-galmam sincs, hogy hogyan került bele a prágai kiadásba... mert a budapesti-ben – talán érdemtelenül – nem esik ró-la említés.

A recenzens ezenkívül „szerzői téve-désnek” minősít olyan eseteket, ame-lyekben helyesebb lenne véleménykü-lönségről beszélni (bár megdöbben-te, ha a „kozmpolita demokrata” jel-zős szerkezet E. Fehér számára valóban ab ovo ellentmondást tételezne fel a ha-zafiság fogalmával), vagy ismét fordí-tói pontatlanságból adódnak (Grósz és Németh címkézése). Kérem az olvasót, kinek az efféle „szerzői tévedések” ne-tán megrendítették volna „bizalmát a mű megbízhatóságát illetően” [sic], dobja sutba a cseh kiadást, s forduljon ahhoz, amelyik az Atlantisz gondozásá-ban megjelent.

Kontler László

történész, Közép-európai Egyetem / ELTE
BTK

okratákként” való emlegetése, külö-nös tekintettel arra, hogy a kozmpoli-ta szónak Arany János ismert verse óta igenis van olyan jelentésárnyalata is, amely semmiképpen sem vonatkoztat-ható – mondjuk – Zsolt Bélára, aki Pá-rizsból jött haza, pedig tudhatta, hogy Horthyék a vesztére törnek, s valóban

Nem lehe

Thürmer Gyula, a 14. augusztus 14-i Nap hangsúlyozta: pártj dár-szobor felállítá matékául aláírásgy

Elméleti-politika októberben – a Ru Kádár Jánosnak sz- – nyilvános vitaül nek vitaindító elő: és én tartottam. O mondtam, hogy a 1 alapján aligha kéts nost személyes erk ség terheli az ’56- tő, minden józan, i politikai megtorlá nekelőtt Nagy Imr sának és magának társának a kivégz máig is érzékelhet litikai kárt okozott nek és a magyar lomnak. Ezért – mellett – egyetlen zet számára sem l kai lobogó. Úgy latúlag –, hogy T veszi meg, hogy részében valóban sőt az érzelmi köt „kádárizmus” ’60 Am ez a nosztalgia szer negatívumail nyilvánulásaihoz, foglalkoztatottság az oktatás alapsz nességéhez, az al- bé stabil élelmisz kásfenntartási, k üdülési stb. költ felsoroltakból ké társadalmi egyenl Kétségtelenül Kádár Jánoshoz i ő személyére – politikai kiba. A